

Lesbrief 6 – Gehoorzaamheid

Jaar 2

Kim Nataraja

Bij de Benedictijnen is de gelofte van 'Gehoorzaamheid' de belangrijkste gelofte. Het Latijnse *ob-
audiens* is de wortel van dit woord en betekent 'aandachtig luisteren'. De Woestijn-Christenen
waren gehoorzaam, zij luisterden aandachtig naar God, naar de geboden – in de Woestijn waren
dat de Zaligsprekingen – en naar hun Abba of Amma, hun geestelijk vader of moeder. Eén van de
Ouderen zei dat God twee soorten gehoorzaamheid van de monniken en nonnen vraagt: dat ze de
Heilige Schrift gehoorzamen, én hun geestelijke vaders en moeders.

Dit intense luisteren moet uiteindelijk de influisteringen van het 'ego' – onze eigen wil – doen
verstillen, en ons naar dat 'kleine stille stemmetje' – wat God voor ons wil – dat diep binnenin ons
leeft, leren luisteren. Gehoorzaamheid is derhalve nauw verwant met zowel de deugd van
armoede als met de deugd van nederigheid, bewust van je nood aan God en van je eigen
beperkingen.

Het aandachtig luisteren is ook de kern van meditatie. We luisteren naar onze mantra, die opklinkt
vanuit ons wezen. John Main zei het volgende: "Dit is het moment dat onze meditatie werkelijk
begint ... in plaats van dat we onze mantra zeggen of laten klinken, beginnen we ernaar te
luisteren, terwijl de steeds dieper wordende aandacht ons omhult." (John Main – Van Woord naar
Stilte)

We verstillen onze gedachten door onze aandacht te concentreren en door het loslaten van onze
geconditioneerde beelden, welke beide vaak producten zijn van onze emotionele verwonding,
overstijgen we ons 'ego', het bewuste deel van ons wezen. Na een tijdje kunnen we ons ware zelf,
de Goddelijke vonk in ons, onze gedachten en daden geheel laten doordringen. Evagrius
benadrukte dat deze één-puntige aandacht de essentie van gebed is: "Als de aandacht het gebed
zoekt, dan wordt het gevonden. Er is niets dat meer verwant is aan de aandacht dan het gebed en
daarom moet het gecultiveerd worden."

Dezelfde aandacht moest aan de Schrift geschonken worden. De vierde eeuw was nog steeds
grotendeels een cultuur van mondelinge overdracht en tijdens de wekelijkse samenkomsten werd
de Schrift voorgelezen (de synaxis). Werkelijke aandacht was belangrijk: "De Ouderen zeiden:
Waar zat je met je gedachten, toen je tijdens de synaxis de woorden van de psalm niet tot je liet
doordringen? Weet je dan niet dat je in de aanwezigheid van God bent en dat je tot God spreekt?"

Nadat ze de Schrift hadden aanhoord gingen de Woestijnmonniken gewoonlijk naar hun cel om één of twee verzen, die hen in het bijzonder hadden getroffen, te herhalen. Zij dachten niet na over de betekenis – hetgeen een moderne wijze van doen is – maar zij verinnerlijkten de woorden en lieten deze persoonlijk tot hen spreken. Vervolgens zou dit hen tot gebed en tot contemplatie leiden, terwijl ze in de stille aanwezigheid van God waren. Deze discipline ontwikkelde zich tot de 'Lectio Divina' van de Benedictijnse traditie – lectio, meditatio, oratio en contemplatio. Het herhalen van het heilig woord leidde tot de stilte van de eigenlijke contemplatie. Dit is het wezenlijke bestanddeel van de meditatiepraktijk, zoals die onderwezen werd door John Main en Laurence Freeman. Laurence Freeman zegt het zo: "We moeten de Schrift lezen, de Schrift proeven en de Schrift ons laten lezen." En het vervolgens de manier waarop we ons leven leiden laten beïnvloeden.